การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการธุรกิจและประสิทธิผลตามนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษา โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง

Study On Guidelines For The Development Of Business Operations And Effectiveness In Accordance With Public Policy Case Study: Half Of Thailand Travel Project

กานต์ ศรีวิภาสถิตย์ Kan Srivipasathit
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ
Faculty Of Public Administration Suvarnabhumi Institute Of Technology
dr.kan_phd@hotmail.com

Received 2026/09/02 *Revised* 2026/10/01 *Accepted* 2026/10/12

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงประสิทธิผลของนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษาโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งของผู้ที่ได้รับสิทธิทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจ และ 2) ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจภายหลังเข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง ดำเนินการศึกษาแบบผสมผสานผ่านผู้ใช้บริการและผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยหลักการทางสถิติและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิผลของนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษาโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งของผู้ที่ได้รับสิทธิทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจ พบว่า ภาพรวมเห็นด้วยกับบริบทของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง

2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจภายหลังเข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง พบว่า ด้านบริบทโครงการ-มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในประเทศไทย ด้านปัจจัยนำเข้า มีการอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่รัฐในการลงทะเบียนตอบข้อซักถาม ด้านกระบวนการดำเนินการผ่านแอปพลิเคชัน Amazing Thailand ร่วมกับแอปพลิเคชันอื่น ๆ ด้านผลผลิตปรับปรุงระบบการประสานงาน

ทั้งก่อนการเข้าร่วมโครงการและการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา และผลกระทบ ลดการพกเอกสารจำนวนมากโดยใช้เพียงแอปพลิเคชันบัตรประชาชน ซึ่งสร้างความสะดวกรวดเร็วเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ: ประชารัฐ, โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง, นโยบายรัฐ.

Abstract

This research aims to: 1) examine the effectiveness of the People-State policy, using the “Thai Travel Co-pay” project as a case study involving eligible individuals and businesses; and 2) explore guidelines for the development of business operations following participation in the “Thai Travel Co-pay” project. The study employed a mixed-methods approach, collecting data from service users and business operators participating in the through questionnaires and in-depth interviews, and the findings were analyzed using statistical methods and content analysis.

The research findings revealed that:

1) the “Thai Travel Co-pay” project was effective overall, as it was implemented at an opportune time and provided substantial benefits to Thai tourists, who represent a key customer base for small businesses, prior to the peak tourist season. In general, the project yielded positive outcomes for both consumers and businesses. However, some participants encountered challenges related to service access, communication with staff, and coordination when issues arose; and

2) based on these identified problems, recommendations were proposed to enhance the flexibility of service utilization, particularly with regard to documentation procedures, and to ensure the availability of sufficient personnel with appropriate knowledge and understanding to effectively support project participants.

Furthermore, building on the project’s success, the initiative be into more sustainable projects to reduce overreliance on government support. the project’s data should be leveraged to other areas of business management and operational efficiency.

Keywords: Travel, Government.

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ภายหลังสถานการณ์โควิด – 19 ซึ่งสร้างผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจมหภาคทั่วโลก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยเติบโตแบบก้าวกระโดดตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา โดยในปี 2567 มีมูลค่าสูงถึง 2.9 ล้านล้านบาท อย่างไรก็ตามในปี 2568 แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวหลายจังหวัดหลักเมืองรองประสบปัญหาการชะลอตัวตั้งแต่ปี 2567 ประกอบกับกลุ่มประเทศโดยรอบเปิดแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ นโยบายเปิดรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2568) มูลค่าในปี 2568 ว่าจะสูงกว่าปีที่ผ่านมาแต่อัตราการเติบโตเป็นสิ่งที่ต้องนำมาทบทวนเพื่อปรับแผนและนโยบายปี 2569

ประชารัฐ เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลเพื่อใช้ให้เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่ระดับท้องถิ่นขึ้นมา โดยมุ่งเน้นให้มีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต สร้างโอกาส สร้างอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย โครงการประชารัฐทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และมีความยั่งยืนซึ่งจะมีชุมชนเป็นตัวดำเนินการหลักในการขับเคลื่อน เพราะคนในท้องถิ่นเองนั้นย่อมรู้ดีว่าชุมชนของตนเองยังขาดอะไร และต้องการอะไร ทำให้ได้รับประโยชน์ตามความต้องการและทั่วถึง โดยมีรัฐบาลช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณที่มาในรูแบบของการจัดตั้งกองทุน เช่น กองทุนประชารัฐ หรือกองทุนหมู่บ้าน เพื่อจุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ส่งผ่านหรือแจกจ่ายไปให้ตั้งแต่ระดับตำบล หมู่บ้าน หรือเรียกว่ากองทุนหมู่บ้าน ส่วนขนาดของเม็ดเงินของกองทุนที่จะได้รับในแต่ละครั้งหรือแต่ละหมู่บ้านนั้นอาจจะไม่เท่ากัน หรือผ่านมาก็มีได้รับ เช่น ไม่เกิน 200,000 บาทในครั้งแรกและครั้งต่อไปยอดงบประมาณอาจจะเพิ่มขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ โครงการประชารัฐหรือโครงการอื่น ๆ ว่าสามารถดำเนินไปได้อยู่ และมีรายได้หรือไม่สูญเปล่าหรือไม่ เนื่องจากยุทธศาสตร์ประชารัฐ คือ การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่วาจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐมาใช้โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนานที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน ดังนั้น จากยุทธศาสตร์ประชารัฐ รัฐบาลจังได้สานพลังประชารัฐกับภาคเอกชน และประชาสังคมในการสร้างเศรษฐกิจไทยให้ขับเคลื่อนพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยการจัดตั้ง บริษัทประชารัฐสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยเน้นการสร้างรายได้ให้ชุมชนผ่าน 3 กุล่มงาน ได้แก่ การเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อ

ร่วมกันขับเคลื่อนเศรษฐกิจร่วมกันทั้ง 12 ด้าน ซึ่งรูปแบบของ บริษัท ประชารัฐสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด มีผู้ถือหุ้นเป็นบริษัทชั้นนำของประเทศ รวมถึงภาครัฐ ภาคประชาขน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากผ่าน 3 งาน ได้แก่ การเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561)

โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง เป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในประเทศของรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการท่องเที่ยวและลดภาระค่าใช้จ่ายประชาชน โดยรัฐสนับสนุนร้อยละ 50 สำหรับค่าที่พักและอาหารหรือท่องเที่ยว เปิดให้ประชาชนลงทะเบียนระหว่าง 1 กรกฎาคมถึง 31 ตุลาคม พ.ศ. 2568 จำกัดอยู่ที่ 5 แสนสิทธิ การศึกษา 2 มุมมองนักท่องเที่ยวที่ได้รับสิทธิผลลัพธ์การใช้งาน และจากมุมมองของผู้ประกอบการที่ผลการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษาโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งของผู้ที่ได้รับสิทธิทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจ

2) เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจภายหลังเข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ระหว่างเชิงคุณภาพ มี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนผู้ใช้สิทธิโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง-ผ่านแอปพลิเคชัน Amazing Thailand จำนวน 1.725 ล้านคน สูตรของ Krejcie and Morgan (1970) ได้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ประกอบการที่ตามสิทธิโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง การกำหนดอิ่มตัวของข้อมูล (Data Saturation) (Ahmed, 2025) ไม่เกิน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบไปด้วย 6 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยข้อคำถามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นข้อ

คำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 การประเมินบริบทของโครงการ (Context Evaluation) ผ่านข้อคำถาม 6 ข้อ ส่วนที่ 3 การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input Evaluation) ผ่านข้อคำถาม 6 ข้อ ส่วนที่ 4 การประเมินกระบวนการของโครงการ (Process Evaluation) ผ่านข้อคำถาม 9 ข้อ ส่วนที่ 5 การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation) ผ่านข้อคำถาม 9 ข้อ ส่วนที่ 6 ประเมินผลกระทบของโครงการ (Impact Evaluation) ผ่านข้อคำถาม 7 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามแบบให้คะแนนอัตรภาคชั้น (Interval scale)

เครื่องมือเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบไปด้วย 6 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 การประเมินบริบทของโครงการ ส่วนที่ 3 การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ผ่านข้อคำถาม 2 ข้อ แบบปลายเปิด ส่วนที่ 4 การประเมินกระบวนการของโครงการ ผ่านข้อคำถาม 4 ข้อ แบบปลายเปิด ส่วนที่ 5 การประเมินผลผลิตของโครงการ ผ่านข้อคำถาม 3 ข้อ แบบปลายเปิด ส่วนที่ 6 ประเมินผลกระทบของโครงการ ผ่านข้อคำถาม 3 ข้อ

การตรวจสอบเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการแบ่งการตรวจสอบออกเป็น 2 กระบวนการประกอบไปด้วย การนำเครื่องมือ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับคำนิยามหรือกรอบทฤษฎีและวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา(Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ Rovinelli & Hambleton (1977) ประกอบไปด้วยเกณฑ์ 3 ระดับได้แก่ +1 คือข้อคำถามสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย 0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย -1 หมายถึงข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย โดยกำหนดให้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้มีค่าไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งหรือ 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s coefficient alpha) ด้วยการทำ Pilot test กับกลุ่มตัวอย่างเสมือนจริง โดยเมื่อพิจารณาจากหลักการของ Taber (2018) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเสมือนจริง คือกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเดียวกับประชากรที่ศึกษา แต่ไม่ได้รวมอยู่ในการเก็บข้อมูลจริง โดยจำนวนที่เหมาะสมในการทดสอบหาค่าความเที่ยงควรอยู่ที่จำนวน 30 คน และทำการทดสอบโดยที่ค่า Alpha ต้องมีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป หากไม่ผ่านให้ดำเนินการตัดออกหรือทำการปรับปรุงใหม่ ซึ่งผลการเก็บรวบรวม 30 ชุด จะไม่ถูกนำมาใช้ในการประเมินผลจากกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในครั้งนี้ โดยผลการทดสอบหาค่าความเที่ยงปรากฏในภาคผนวก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลผล โดยสำหรับค่าเฉลี่ยมีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลดังต่อไปนี้

$$Mean = \frac{Highest\ score - Lowest\ score}{Scale}$$

$$Mean = \frac{5-1}{5}$$

$$Mean = 0.8$$

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อคัดรายละเอียดสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์และนำมาคัดกรองผลเพื่อให้ได้รายละเอียดสำหรับใช้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการธุรกิจและประสิทธิผลตามนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษา โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ประสิทธิผลของนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษาโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง ของผู้ที่ได้รับสิทธิทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจ พบว่า

1) การประเมินบริบทของโครงการ

การประเมินบริบทของโครงการเป็นการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ในองค์รวมของโครงการที่ตรงกันกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งดำเนินการพัฒนาและปรับใช้จริง โดยดำเนินการวิเคราะห์ผ่านค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการประเมินบริบทของโครงการ

การประเมินบริบทของโครงการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงฯ	แปลผล
1) โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวของคนไทยในปัจจุบัน	3.55	0.79	เห็นด้วย
2)โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งตรงกับความต้องการของประชาชน	3.77	0.69	เห็นด้วย
3)โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งเป็นโครงการที่มีความเหมาะสมกับสถานภาพเศรษฐกิจปัจจุบันของประเทศ	3.43	0.77	เห็นด้วย
4)โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งเป็นโครงการที่มีความเหมาะสมกับสังคมในยุคปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.40	0.76	ไม่แน่ใจ
5)โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง เป็นโครงการรูปแบบใหม่ที่นำนวัตกรรม ที่เหมาะสมเข้ามาปรับใช้กับการดำเนินโครงการ (โทรศัพท์มือถือ, อินเตอร์เน็ต, แอปพลิเคชัน ฯลฯ)	3.46	0.73	เห็นด้วย
6)การที่รัฐบาลช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายของประชาชน จะเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวของประชาชนได้	3.32	0.74	ไม่แน่ใจ
ภาพรวม	3.49	0.54	เห็นด้วย

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการประเมินบริบทของโครงการ พบว่า ภาพรวมเห็นด้วยกับบริบทของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54) โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ “โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งตรงกับความต้องการของประชาชน” มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วย และสุดท้าย “การที่รัฐบาลช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายของประชาชน จะเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวของประชาชนได้” มีความคิดเห็นไปในทางไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74) ตามลำดับ

2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ

พบว่า ภาพรวมไม่แน่ใจในปัจจัยนำเข้าของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61) โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ “ระบบลงทะเบียนผ่านช่องทางที่กำหนดใช้งานง่าย มีความเหมาะสมและสะดวก รวดเร็ว”และสุดท้าย “มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการ เช่น มีโทรศัพท์มือถือ (smartphone) อินเตอร์เน็ตและ สามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี

เหล่านั้นในการเข้าร่วมโครงการได้ดี” มีความคิดเห็นไปในทางไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76) ตามลำดับ

3) การประเมินกระบวนการของโครงการ

การประเมินกระบวนการของโครงการพบว่าภาพรวมไม่แน่ใจในการประเมินกระบวนการของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61) โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ “ภาครัฐมีการให้ความรู้แก่ประชาชนในการเข้าร่วมโครงการ เช่น สอนวิธีการลงทะเบียน สอนวิธีการใช้แอปพลิเคชันผ่านช่องทาง และสื่อต่าง ๆ” มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86)และสุดท้าย “การชำระเงินผ่าน โทรศัพท์มือถือ (smartphone) เป็นเรื่องง่าย” มีความคิดเห็นไปในทางไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90) ตามลำดับ

4) การประเมินผลผลิตของโครงการ

การประเมินผลผลิตของโครงการพบว่าภาพรวมไม่แน่ใจในการประเมินผลผลิตของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66) โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ “โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวได้” มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83)และสุดท้าย “คูปองอาหาร/ท่องเที่ยว/บริการอื่น ๆ มูลค่า 500 บาทต่อห้องต่อคืนมีความเหมาะสม” มีความคิดเห็นไปในทางไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79) ตามลำดับ

5) ประเมินผลกระทบของโครงการ

การประเมินผลกระทบของโครงการพบว่าภาพรวมไม่แน่ใจในการประเมินผลกระทบของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72) โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ “มีความพึงพอใจต่อการลดการใช้เงินสดและปรับตัวสู่การทำธุรกรรมการเงินออนไลน์เพิ่มมากขึ้น” มีความคิดเห็นไปในทางไม่แน่ใจ(ค่าเฉลี่ย 3.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91)และสุดท้าย “สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ได้ง่าย และสะดวก” มีความคิดเห็นไปในทางไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) ตามลำดับ

6) การประเมินผลโครงการตามโครงสร้าง CIPP Model จากผู้เข้าร่วมโครงการ

การประเมินผลโครงการตามโครงสร้าง CIPP Model จากผู้เข้าร่วมโครงการผู้วิจัยดำเนินการนำสถิติเชิงอนุมานรูปแบบการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlations) มาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินบริบทของโครงการ การประเมินปัจจัยนำเข้าของ

โครงการ การประเมินกระบวนการของโครงการ และการประเมินผลผลิตของโครงการ ส่งผลต่อการประเมินผลกระทบของโครงการ

ตารางที่ 2 การประเมินผลโครงการตามโครงสร้าง CIPP Model จากผู้เข้าร่วมโครงการ

โครงสร้างที่ส่งผลต่อผลกระทบของโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง	การประเมินผลกระทบของโครงการ		
	Sig.	R	แปลผล
การประเมินบริบทของโครงการ	0.000*	0.409	สัมพันธ์
การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ	0.000*	0.409	สัมพันธ์
การประเมินกระบวนการของโครงการ	0.000*	0.527	สัมพันธ์
การประเมินผลผลิตของโครงการ	0.000*	0.610	สัมพันธ์

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 การประเมินผลโครงการตามโครงสร้าง CIPP Model จากผู้เข้าร่วมโครงการ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์จากค่า Sig. พบว่ามีค่าต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งหมด โดยเมื่อพิจารณาค่า R พบว่าเป็นผลบวกทั้งหมด หมายความว่าทุกองค์ประกอบตามโครงสร้าง CIPP Model จากผู้เข้าร่วมโครงการมีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงบวกทั้งหมด

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจภายหลังเข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง พบว่า

การประเมินบริบทของโครงการ (Context Evaluation)

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของโครงการต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย และวัตถุประสงค์ของโครงการต่อความต้องการของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ โครงการดังกล่าวมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในประเทศไทย โดยเฉพาะในเรื่องของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เนื่องมาจากภาพรวมในปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ลดกำลังจ่ายในด้านการท่องเที่ยวและให้ความสำคัญกับการจับจ่ายในพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งการพึ่งพาการท่องเที่ยวจากการใช้จ่ายชาวต่างชาติ

ประเด็นที่ 2 การประชาสัมพันธ์โครงการต่อผู้ประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในเชิงลบจากการที่การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวรับรู้เพียงแค่กลุ่มในตัวเมืองของจังหวัด ในขณะที่ผู้ประกอบการในพื้นที่นอกตัวเมือง หรือจังหวัดเมืองรองไม่ทราบรายละเอียดเท่าที่ควร

การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ

ประเด็นที่ 1 ความพร้อมต่อการเข้าร่วมโครงการ พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการอยู่แล้วหลังทราบรายละเอียดสำคัญที่จำเป็นต้องใช้สำหรับโครงการประกอบไปด้วยสมาร์ทโฟนที่สามารถใช้งานแอปพลิเคชัน Amazing Thailand และระบบของธุรกิจร่วมกับแอปพลิเคชันธนาคาร เพื่อให้สามารถดำเนินการรับผู้ใช้บริการได้ โดยส่วนน้อยที่ไม่พร้อมพบว่าส่วนใหญ่มีความพร้อมแต่ไม่เข้าใจในรายละเอียดและวิธีการในการเข้าร่วมโครงการจากสมาร์ทโฟนที่ตนเองมี ซึ่งสอดคล้องกับรายละเอียดเรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการที่ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งไม่ทราบรายละเอียดในการเข้าร่วมที่เป็นข้อมูลปลีกย่อยที่สำคัญต่อการเข้าร่วมโครงการ แม้ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ และการใช้เจ้าหน้าที่ในการดำเนินการแล้ว ซึ่งทำให้การเข้าร่วมโครงการมีความล่าช้าและเสียโอกาสไปไม่น้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มที่เข้าร่วมแต่แรกและมีการจัดเตรียมความพร้อมในการดำเนินธุรกิจในช่วงเวลาของโครงการ

ประเด็นที่ 2 ขั้นตอนการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ พบว่า ความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ส่วนพอ ๆ กัน ทั้งกลุ่มที่มีมุมมองที่ได้รับการอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่รัฐในการช่วยเหลือเรื่องการลงทะเบียน การตอบข้อซักถามในการดำเนินการทั้งการจัดเตรียมเอกสาร นัดหมาย และติดตามผลจนประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมโครงการ และกลุ่มที่มีความรู้สึกว่าต้องพึ่งพาตนเองในการทำความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียน การติดต่อเจ้าหน้าที่ที่ค่อนข้างยากลำบาก

การประเมินกระบวนการของโครงการ

ประเด็นที่ 1 ผลลัพธ์จากการดำเนินงานของโครงการ พบว่า การดำเนินการผ่านแอปพลิเคชัน Amazing Thailand ร่วมกับแอปพลิเคชันอื่น ๆ และการดำเนินธุรกิจเพื่อจัดเก็บเอกสารสำหรับใช้เบิกค่าใช้จ่ายและการจัดการภาษีมีความสะดวกและรวดเร็ว ใช้งานง่าย โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากลักษณะการใช้งานเน้นการตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดในการยืนยันสิทธิ์เข้าพัก หรือการซื้อของผ่านแอปฯ

ประเด็นที่ 2 ปัญหา อุปสรรค และข้อควรปรับปรุง พบว่า ส่วนน้อยที่ประสบปัญหา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งจากการที่ระบบการใช้งานต้องพึ่งพาสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้ในบางครั้งที่จำเป็นต้องใช้งานแอปพลิเคชันและสัญญาณมีปัญหาทำให้เกิดการสะดุดในการใช้งานได้ โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการดึงเอกสารยืนยันเทียบกับข้อมูลบัตรประชาชนโดยไม่ต้องใช้แอปพลิเคชัน เพื่อทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในขั้นตอนการทำธุรกรรมยืนยันต่าง ๆ

การประเมินผลผลิตของโครงการ

ประเด็นที่ 1 ผลลัพธ์ในทางธุรกิจ พบว่า กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือธุรกิจมีผลประกอบการที่ดี เนื่องจากโครงการมาถูกช่วงเวลาเป็นอย่างมากในช่วงที่นักท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย ทำให้การดำเนินธุรกิจทั้งในเรื่องจำนวนผู้ใช้บริการ และรายได้เติบโตขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา ถือได้ว่าเป็นโครงการที่สร้างความพึงพอใจที่ดีแก่ผู้ประกอบการ

ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการจากผลการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่ามีข้อเสนอแนะหลัก ๆ ประกอบไปด้วย การปรับปรุงในเรื่องของระบบการประสานงานทั้งก่อนการเข้าร่วมโครงการและการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานประสานและการช่วยเหลือผู้เข้าร่วมโครงการยังทำได้ไม่ดีพอ และมีความล่าช้า บางรายหมดช่วงเวลาการใช้งานโครงการไปแล้วแต่ยังไม่ได้รับการติดต่อกลับ ซึ่งสามารถมองได้ทั้งในมุมของการขาดผู้เชี่ยวชาญหรือมีผู้ความรู้ในการแก้ไขปัญหา หรือไม่ได้คาดการณ์ถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นมาก่อนทำให้เมื่อเกิดเรื่องขึ้นมามีความล่าช้าเป็นอย่างมาก และต่อมาเรื่องของเอกสารที่ควรมีความยืดหยุ่นไม่พึ่งพาออนไลน์อย่างเดียว

ประเมินผลกระทบของโครงการ

ประเด็นที่ 1 การเปลี่ยนแปลงในเชิงพฤติกรรม จากผลการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากการพกเอกสารจำนวนมากเพื่อยืนยันการเข้าพัก หรือใช้บริการตามสิทธิโครงการ เป็นการใช้เพียงแอปพลิเคชันเพียงอย่างเดียวกับบัตรประชาชน ซึ่งสร้างความสะดวกรวดเร็วเป็นอย่างมาก แต่ก็ต้องมาพร้อมกับระบบอินเทอร์เน็ตและตัวแอปฯ ที่ควรเสถียรเพื่อป้องกันปัญหาการทำธุรกรรมสะดุด นอกจากนี้พฤติกรรมการชำระค่าบริการต่าง ๆ มีการเปลี่ยนจากใช้เงินสดไปสู่การโอนจ่าย และการทำธุรกรรมผ่านแอปพลิเคชันมากขึ้นทำให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินการและตรวจสอบได้ง่าย

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ไม่เข้าร่วม จากผลการสัมภาษณ์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันที่ผู้ไม่เข้าร่วมอาจมีทั้งไม่เชื่อมั่นในการดำเนินการ ผู้ที่ไม่พร้อมในเรื่องของเอกสารแต่เมื่อพิจารณาในเรื่องผลกระทบมองว่ามีทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก หากเป็นธุรกิจที่ต้องเผชิญกับคู่แข่งที่ได้รับสิทธิโดยตรง อย่างเช่น กรณีของที่พักที่อยู่ในทำเลเดียวกัน ที่พักที่ได้รับสิทธิโครงการจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากกว่าอย่างชัดเจน ซึ่งใช้ได้เช่นเดียวกับกรณีกลุ่ม

ร้านอาหารต่าง ๆ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบโดยส่วนใหญ่ค่อนข้างมีฐานลูกค้าที่ชัดเจนอยู่แล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 ประสิทธิผลของนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษาโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง แสดงให้เห็นว่ามีผลลัพธ์ไปในทิศทางที่ดี การท่องเที่ยวของประเทศไทยจะพึ่งพาเม็ดเงินจากชาวต่างชาติจำนวนมากแต่นักท่องเที่ยวชาวไทยถือเป็นกลุ่มสำคัญสำหรับที่พัก ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากรัฐ โครงการเข้ามาในช่วงเวลาที่เหมาะสมก่อนไฮซีซันกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศได้เป็นอย่างมาก ผู้บริโภคมีมุมมองเชิงบวกการกระตุ้นการใช้จ่ายและโอกาสในการท่องเที่ยวผู้ประกอบการผลประกอบการดีขึ้น กับกมลพัฒน์ จารุสกลพันธ์ (2563) พบว่าโครงการคนละครึ่งมีบริบท-และการดำเนินการที่ดีช่วยกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอย-ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในมุมมองของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ สอดคล้องกับนวพร โลหะศิริกุล (2565) พบว่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก ผู้บริโภคได้มีโอกาสบริการผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่เคยใช้บริการมาก่อน

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจภายหลังเข้าร่วมโครงการเที่ยวไทยคนละครึ่งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับผู้ประกอบการการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากผลการสัมภาษณ์พบว่า แม้ผู้ประกอบการบางส่วนจะเห็นว่าโครงการช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงลูกค้าและสร้างช่องทางในการเพิ่มยอดขาย แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ และปัญหาการใช้งานระบบออนไลน์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประสิทธิผลของนโยบายภาครัฐมิได้ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมของระบบบริหารจัดการและความสามารถของผู้ประกอบการในการเข้าถึงมาตรการดังกล่าวด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของศจีนาฏ เรืองกุน ศุภธิดา หัสดิน และพบกานต์ อาวัชนาการ (2564) พบว่าโครงการเราเที่ยวด้วยกันเป็นมาตรการที่มีส่วนช่วยกระตุ้นความต้องการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และผู้ประกอบการมองว่าโครงการเป็นช่องทางที่อาจช่วยเพิ่มยอดขายและรายได้ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวยังพบข้อจำกัดเกี่ยวกับความยุ่งยากของเงื่อนไขและขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนปัญหาความสะดวกและเสถียรภาพของแอปพลิเคชันที่ใช้ดำเนินการ เมื่อพิจารณา

ร่วมกับผลการศึกษาครั้งนี้จึงเห็นได้ว่า มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่อาศัยระบบดิจิทัลจำเป็นต้องออกแบบขั้นตอนให้เข้าใจง่าย มีช่องทางช่วยเหลือที่เข้าถึงได้จริง และมีระบบรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งาน เพื่อให้ทั้งประชาชนและผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากนโยบายได้อย่างเต็มที่โดยงานวิจัยของณัฐวุฒิ ปัญญา (2564) พบว่า องค์ประกอบด้านการตลาดดิจิทัลเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการตลาดของธุรกิจท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการติดตามสถานการณ์ทางการตลาด ประสิทธิภาพของกลยุทธ์การตลาดผ่านอินเทอร์เน็ต และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ผลการศึกษาดังกล่าวช่วยสนับสนุนแนวคิดว่า ผู้ประกอบการไม่ควรพึ่งพาเฉพาะสิทธิประโยชน์หรือเงินสนับสนุนจากโครงการของรัฐ แต่ควรพัฒนาความสามารถในการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์ การสื่อสารกับลูกค้า การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด และการรักษาฐานลูกค้าให้เกิดความต่อเนื่อง ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้แนวทางดังกล่าวควรคำนึงถึงขนาดของธุรกิจ ความพร้อมด้านบุคลากร และทรัพยากรของผู้ประกอบการแต่ละรายด้วย

องค์ความรู้

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการธุรกิจและประสิทธิผลตามนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษา โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง

ภาพที่ 1 : แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการธุรกิจและประสิทธิผลตามนโยบายประชารัฐ กรณีศึกษา โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง

แหล่งที่มา : กานต์ ศรีวิภาสถิตย์, 2569.

ภาพและ ดังนี้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัย-พบปัญหานำไปสู่ข้อเสนอแนะในความยืดหยุ่นการใช้บริการเอกสาร และการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ให้มีจำนวนเพียงพอและมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ความสำเร็จของโครงการไปโครงการที่มีความยั่งยืน เพื่อลดการพึ่งพาภาครัฐมากจนเกินไป การไปอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในเชิงประยุกต์

1) ควรนำฐานข้อมูลต่อยอดการพัฒนานโยบายใหม่มีความยั่งยืนลดพึ่งพาหน่วยงานรัฐเพียงอย่างเดียว ผลการสัมภาษณ์พบธุรกิจที่ไม่เป็นที่รู้จักจากการเข้าร่วมโครงการและสามารถขยายตลาดใหม่-ได้การพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2) ควรไมล์สโตน (Milestone) ของผู้เข้าร่วมโครงการการรักษาสุขภาพ–หรือการเข้าถึงระบบการศึกษาเพื่อนำไปเป็นส่วนลดในชีวิตประจำวันและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ประเด็นที่น่าสนใจที่ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมโครงการกลุ่มที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจอื่น ๆ มีความแตกต่างกันจึงควรมีการศึกษาในเชิงลึก หรือทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบในอนาคตต่อไป

References

กมลพัฒน์ จารุสกลพันธ์. (2563). *การศึกษาเพื่อประเมินผลโครงการคนละครึ่ง กรณีศึกษา: โครงการคนละครึ่งระยะที่ 1 และระยะที่ 2.* การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวพร โลหะศิริกุล. (2565). การประเมินผลโครงการคนละครึ่ง : กรณีศึกษาชุมชนตลาดตรอกหม้อ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. *บทความบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง*, ออนไลน์, 1 – 9. https://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2565_1687859795_6314832062.pdf

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2568). *ต่างชาติเที่ยวไทยปี 2568 คาดแตะ 37.5 ล้านคน โตชะลอที่ 5.6% สร้างรายได้ 1.78 ล้านล้านบาท.* Econ Digest (ออนไลน์). เข้าถึงจาก “https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/TH-Tourism-CIS3545-FB-2025-01-16.aspx”

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *สานพลังประชารัฐ.* กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Ahmed, S.K. (2025). Sample size for saturation in qualitative research: Debates, definitions, and strategies. *Journal of Medicine, Surgery, and Public Health, 5*(April 2025), 100171. https://doi.org/10.1016/j.glmedi.2024.100171

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*, 607-610.

Rovinelli, R.J. & Hambleton, R.K. (1977) On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity. *Tijdschrift Voor Onderwijs Research, 2*, 49-60.

Taber, K. S. (2018). The Use of Cronbach's Alpha When Developing and Reporting Research Instruments in Science Education. *Research in Science Education, 48*, 1273-1296. https://doi.org/10.1007/s11165-016-9602-2